

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De Heere zorgt

”Werpt al uw bekommernissen op Hem,
want Hij zorgt voor u”.

1 Petrus 5 : 7.

De apostel Petrus heeft zijn brief geschreven aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië. Zij worden genoemd: uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus.

De situatie van de geadresseerden was moeilijk. Er was spot, laster. Er was lijden, vervolging om des geloofs wil. Zelfs liep het leven gevaar. Derhalve vervulde bange vrees de harten. Vanuit het benauwde gemoed kwam de vraag: wat zal het worden, hoe zal het gaan, zal straks ons alles ontnomen worden? Tot hen nu vol angst, vrees en zorg kwam het apostolisch vermaan: werpt al uw bekommernis op Hem.

Bekommernis geeft aan angstige bezorgdheid. Daar zit de spanning in. We weten niet hoe iets aflopen zal. We vragen ons vol vrees, bezorgd af hoe het zal gaan. Zekerheden ontbreken hier.

Ons mensenleven kent die situaties genoeg. Ze kunnen zich zo heel onverwacht voordoen. De zon in ons leven schijnt stralend, er is geen wolkje aan de lucht, en dan op eens dikke stapelwolken, de zon gaat schuil, de hemel wordt zwart. Vragen kunnen op ons afkomen. Plotseling zitten we er boordevol mee.

Een knobbeltje werd gekonstateerd. De gang naar de huisdokter was reeds zwaar. Daar dat advies: ik zou maar even naar het ziekenhuis gaan voor onderzoek. Toen daar wachtend op de uitslag. O die spanning, die ondragelijke spanning: zou het goed zijn of zou het niet goed zijn?

Of er waren hartklachten, een plotselinge benauwdheid. Toen halsoverkop naar het ziekenhuis. Daar op de hartbewaking aan de monitor. O, dat zweven tussen hoop en vrees. Zal ik er morgen nog wel zijn?

Of dat huwelijk dat zo goed was begonnen, en toen opeens ruzie, met een kwaad hoofd weggelopen, een ondragelijke spanning: hoe moet dat nu toch verder, zal het ooit nog wel goed komen?

Of dat plotselinge konflikt tussen ouders en kind. Een kind dat zich van de kerk afkeert, een kind dat eigen zin doordrijft, dat zich niet meer onderwerpt aan het ouderlijk gezag.

Bezorgd kunnen we ons maken over de situatie in de wereld. Machten en krachten komen naar boven die bang maken, die doen afvragen wat moet dat in de toekomst worden? Zullen ouderen nog wel blijven leven of zullen ze opgeruimd worden omdat hun verzorging te duur wordt?

We kunnen ook bezorgd zijn over de kerk. Als we zien hoe Gods Woord ontdaan wordt van het Goddelijk gezag, hoe het Woord aan de kant wordt gezet, hoe de mens zichzelf tot norm wordt. De liefde die al meer wijkt. Wat een liefdeloosheid. Mensen onverzoenlijk tegenover elkaar. De zonde geen zonde meer. Het geloof verzelfstandigd. Het geloof niet

meer als middel maar als grond. Wedergeboorte niet meer noodzakelijk. Alle mensen op reis naar de hemel. De vreze des Heeren ingeruild voor wat godsdienst. De schaduw van Christus als Christus Zelf. Een bedienende Christus overbodig. De richting bepalend voor alle handelingen. God en de wereld gekombineerd; vlees en Geest als de grootste vrienden; hel en hemel verenigd. Niet meer dienend in de liefde maar alles gericht op het eigen ik.

Daar is nog een andere bekommernis. David spreekt daarvan: ik ben bekommerd vanwege mijn zonden. Hij heeft zijn zonde gezien in het juiste licht, in Geesteslicht: als zonde tegen God, tegen die God, Die de schuldige geenszins voor onschuldig houdt. Zondebesef en schuldbesef gaan hier samen. We kunnen ook bekommerd zijn over onze staat. De vraag kan opkomen of we onszelf niet bedriegen. Een benauwende vraag. Want stel dat ik mijzelf bedrieg, dan ga ik straks voor eeuwig verloren. Gemeend te hebben dat het goed is, en dan straks de ontdekking dat het eeuwig fout is.

We kunnen ook bekommerd zijn als we letten op ons leven. Als er zo weinig heiligmaking, herstelling te zien is. Is de Heere nu wel met mij begonnen? Heb ik niet wat ingebeeld?

Zo kunnen de bekommernissen vele zijn. Het kan op dit ogenblik bij u zo zijn als de psalmdichter onder woorden brengt: duizend zorgen, duizend doden kwellen mijn angstvallig hart.

Echter, wat doen we nu? Die bekommernissen blijven torsen? Gebukt onder al die bekommernissen blijven voortgaan? In al die angstige bezorgdheid blijven steken?

De wereld heeft hier geen enkel woord. Of soms komt ze met een keiharde boodschap. De wereld zegt: kop op, het zal wel meevallen, het beste er maar van hopen, anders pech gehad. De wereld werpt de bekommerde mens op zichzelf. Ze kan ook niet anders.

Gods Woord doet dat anders. Gods Woord wijst ons een weg om van alle bezorgdheid af te komen. Ja, u leest het goed: er staat van alle bezorgdheid af te komen. Zo dat het wordt: ik lag en sliep gerust. Een mens zonder enige angst, zonder enige spanning, zonder bekommernis. Ontspannen, geheel en al.

De Heere Zelf komt met een liefelijk vermaan tot u: werp alle bekommernissen op Mij.

Nu zult u dit vermaan moeten laten staan in het verband waarin het staat. Boven het Schriftgedeelte waarin dit vermaan staat, lezen we: vermaning tot nederigheid. We worden eerst opgeroepen om ons te vernederen onder de krachtige hand Gods; dat wil zeggen: om te belijden dat niets ongerijmds ons overkomt. Alle tranen, alle moeiten en verdriet, alle ziekten en dood staan in onlosmakelijk verband met onze afval van God, met dat moed- en vrijwillig verlaten van de Heere. Om die vernedering gaat het eerst.

O wat kunnen we de Heere in staat van beschuldiging stellen, wat kunnen onze handen zich ballen tot vuisten, wat kan de vijandschap tegen God zich openbaren in aanklachten.

’t Is een grote zegen, ’t is genadewerk in ons

als we onder God mogen komen, als we Gode niets ongerijmds meer kunnen toeschrijven, als de hand op de mond gelegd wordt, als we leren zwijgen. Maar dan is er tegelijkertijd het vermaan om alle bekommernis op de Heere te werpen. Dit is de weg om alle bezorgdheid kwijt te raken.

Werpen, staat er. Dat is de zware last die de schouders naar beneden drukt, afnemen en op de Heere werpen, in Zijn hand overgeven, zodat het van u af is, zodat er geen spanning, geen vrees meer is.

Waarom dit vermaan, dit bevel van de Heere? Wat is de reden daarvan? Dit: want Hij zorgt voor u. Eigenlijk staat er: Hij is bekommerd over u, uw zaak gaat Hem ter harte. Tegenover Zijn kerk, Zijn volk, Zijn kinderen staat Hij niet onverschillig. Dat kan ook niet. Hij gaf immers Zijn Zoon over, en Christus kocht immers voor de dure prijs van Zijn bloed.

Dat Hij zondaren toeroept: werp al uw bekommernissen op Mij, want Ik zorg voor u, dat is het grootste wonder. De verdienste daarvoor ligt niet in u, maar in Christus Jezus. Hij wierp in de hof van Gethsemané Zijn bekommernissen op Zijn Vader, maar er was voor Hem geen Vaderlijke zorg, maar een toornend Rechter Die Hem de drinkbeker presenteerde. In Hem ligt het geheim en de grond van Vaderlijke zorg voor weggelopen kinderen, voor kinderen die recht hebben op eeuwige bekommernis. Neen, in niets van u. Alleen in die Christus Die vanaf het kruis riep: Mijn God, Mijn God, waarom verlaat Gij Mij.

O leert u bekommerd te zijn vanwege uw onsterfelijke ziel, vanwege uw onbekeerd zijn, vanwege uw zonde en schuld, vanwege uw God-kwijt-zijn, vanwege een gesloten hemel?

Door wederbarende genade worden mensen weer kind van de Heere. Door dat wonder van de Heilige Geest een kind waarvoor de Heere zorgt. Die zorg is dan een Vaderlijke zorg. Hij de almachtige en getrouwe Vader zorgt met Vaderlijke zorg. Och wat heeft elk kind zichzelf aan te klagen. De bekommernissen zelf blijven dragen dat betekent dat ik een streep haal door die Vaderlijke zorg. Dan doe ik alsof de Heere niet zorgt. Wat een ongeloof, wat een zonde hier. Wat een oorzaak om mijzelf te vernederen, om mijzelf bij de Heere aan te klagen.

Kind-zijn is wonder van genade. Kind-worden is het wonder van herstellende genade. Ik ga bidden: Heere, maak mij kind, maak mij al meer kind. Een kind zonder zorgen, een onbezorgd kind! Want Gij zorgt voor mij.
Ds. v. Z.

Van de administratie

Ook deze keer mogen we weer doorgeven dat we 6 nieuwe abonnees konden inboeken en f 67,50 aan giften hebben ontvangen, waarvoor onze hartelijke dank. Zoals u elders in het blad van Ds. Blom hebt kunnen lezen verschijnt het volgende nummer niet op 24 juli, maar op 7 augustus, dus zo de Heere wil en wij leven over 4 weken.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. Volgende nummer. Het volgende nummer

van ons blad zal D.V. verschijnen op donderdag 7 augustus a.s.

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Per giro ontvang ik een gift van f 10,- uit Barendrecht en van f 50,- van mw. JvZR. Hartelijk dank.

B.

Uit het land van de Bijbel 60.

C. HET KRIJGSWEZEN (6).

De "gordel der waarheid" (vervolg).

Na enkele inleidende gedachten over de "gordel der waarheid" willen wij nu een en ander schrijven over:

a. de betekenis

b. het belang

c. het doel van de "gordel der waarheid"

We hebben reeds opgemerkt in onze vorige "inleidende" gedachten iets over de "betekenis" van de gordel der waarheid. Zij diende om in de lendenen van de soldaat *kracht* en *steun* te geven. Dát heeft ook de "geestelijke strijder" zeer wel nodig, namelijk: vast te staan in de *waarheid* van "Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is!"

Noodzakelijk is dan ook, dat de geestelijke strijder een zeer gevestigde overtuiging moet hebben van de **WAARHEID** Gods, dus van Gods Woord, dat . . . "eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert". (Ps. 19 vs. 4 ber.) Dat hadden de jeugdige Bereeërs ook. O, is er niet "zonder de waarheid, Gods Woord, een *wegzinken* in een "eeuwige nacht", in de "buitenste duisternis"?

Maar, dan moet er daarom ook "zaligmakende kennis" van Gods Woord bekomen worden door de Heilige Geest, namelijk:

"En dat Uw Geest mij ware wijsheid leer",

Mijn oog verlicht', de nevels op doe klaren;

Dat mijne ziel de wond'ren zie en eer',
Die in Uw wet alom zich openbaren."

Daarom is dus noodzakelijk: licht, onderwijs in de enige weg der zaligheid. Zij maakt "brandende harten", zoals bij de Emmausgangers aan de avond van de opstanding van Christus.

Ja, dan wordt de Borg zo noodzakelijk, dierbaar, gepast en algenoegzaam! En dan horen we de bruid in het Hooglied betuigen: "En al wat aan Hem is, is gans begeerlijk!" Dan gaat zij Hem kiezen en van Hem getuigen:

"Zulk een is mijn liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem." (Hooglied 5 vs. 16).

Bij dezulken openbaart zich dan ook "oprechtheid des harten", waarom David bad in psalm 25 : 21 (onber.): "Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U."

Men onderscheidde wél! Want er is ook een "algemene" of "zedelijke" oprechtheid. Want die vinden wij bij "Abimelech", de koning van Gerar, die Sara had weggenomen en God antwoordde, toen de Heere in een droom des nachts tot Abimelech was gekomen en hem reekenschap afvroeg, waarop Abimelech zich voor de Heere verontschuldigde en sprak: "In oprechtheid des harten en in reinheid mijner handen heb ik dit gedaan".

En daarop sprak God tot Abimelech: "Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet tegen Mij te zondigen". (Genesis 20 vs. 6).

Wij willen nu iets zeggen over "HET BELANG" van het gebruik van de "gordel" der waarheid en dat is tevens haar **DOEL**.

De apostel schrijft "*staat dan*". De "gordel" geeft de strijder "vastheid", doet "krachtig zijn". Neen, niet met zichzelf, maar met de geschonken kennis van de "waarheid" in het hart, door de Heilige Geest! Want hoe zou het geloof kunnen functioneren? Toch niet door "onkunde"! Daarom is 't zo noodzakelijk, gefundeerd te worden in de waarheid van Gods Woord! Vandaar dat de apostel aan de "Galaten" schrijft: "O gij uitzinnige Galaten! Wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruisigd zijnde". (Gal. 3 vs. 1).

En wat zijn de "listen" vele, welke de duivel gebruikt om van de waarheid af te leiden en meegevoerd te worden met de Pelagiaanse

en remonstrantse dwalingen, ja, met de moderne levensbeschouwingen, welke in onze tijd zo, bijzonder de kerken, scholen en gezinnen doen volgen! Ja, en dat zelfs onder de naam van "rechtzinnig" allerlei moderne inzichten aan de hand gedaan worden. Neen, niet opeens, maar "geleidelijk".

Zou dan ook ten opzichte van deze gevaren, welke de kerken, scholen en gezinnen zo ernstig bedreigen, niet zoveel te meer ook thans van kracht moeten zijn, wat Christus Zijn discipelen op hun hart bond: "En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!" (Marcus 13 : 37).

De leugen leidde tot de "val". En wel, door gehoor te geven aan Satan's voorwendsels. Via de slang, als "listiger dan al het gedierte des velds", kwam satan tot Eva met de twijfelvraag: "Is 't ook, dat God gezegd heeft: gijlieden zult niet eten van allen boom dezès hofs? En luisterend naar de verleider, liet zij de waarheid van God los en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at".

Zo viel Adam en wij in hem! De straf was zwaar. Aan een "drievoudige dood" onderworpen. En daarom is er geen ongelukkiger schepsel dan de "gevallen mens".

En daarbij kwamen de ontzettende "gevolgen", namelijk, dat satan "van om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen", doorging met zijn helse taktiek en werk.

Welnu, naar mate Satan's listen steeds ernstiger vormen aannemen, snelt de mensheid al sneller naar de afgrond van haar ondergang via het boek, de film, de televisie en andere communicatiemiddelen en wel langs de *wenteltrappen* van zijn helse methodiek! En daarom is hart-vernieuwende genade noodzakelijk tot kennis van de Drieënige God en hde Hij moet gevreesd en gediend worden. Ja, ook gebracht te worden tot de "vaste" spijs, het opwassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus. Zo moet de "gordel der waarheid" steeds vast zijn aangegord!

En dat "met alle bidding en smeking". Zo mocht ook Jozef in de zware verzoeking staande blijven, al wachtte hem de gevangenschap. En dáár mocht hij ervaren de nabijheid en zegen van zijn God!

Welnu! Van welk een groot belang en rijke zegen is dan ook de vermaning van de apostel: in de strijd des geloofs "aangegord te zijn met de **"GORDEL DER WAARHEID"**. Ja, met het verheven *doel* voor ogen om "*vast te staan*" in de geweldige strijd des geloofs! Ja, zo maakt de "waarheid" ook vrij van de "heerschappij der zonde", hier "in beginsel" en eens "voor goed"! "En de waarheid zal u vrijmaken!" Zo getuigt de apostel Johannes in zijn Evangelie, Joh. 8 vs. 32b.

Zij het ook onze bede: "Zo doe Hij ook aan mij!"

Dr.

v.L.

De bazuin in de stad 1.

De bazuin was onder Israël zeer bekend. Veelvuldig werd dit blaasinstrument gebruikt. We vinden deze ook heel vaak in Gods Woord vermeld. Feitelijk was het niets anders dan een bewerkte hoorn van een of ander dier. Dikwijls van een ram. In het Oude Testament wordt een woord gebruikt: sjofar, dat ook vanuit de betekenis "hoorn" verklaard moet worden. Ook in het Nieuwe Testament wordt van bazuinen gesproken. In de regel moeten we dan meer aan de overdrachtelijke betekenissen denken. We weten uit het boek Openbaring hoe daar gesproken wordt van de zeven Engelen met de zeven bazuinen. Het gaat daar om bepaalde aspecten in het uitvoeren van de laatste gerichten Gods over deze wereld. Dat daar het woord bazuin gebruikt wordt wijst op het waarschuwend in deze oordelen. Ze geven "geluid" Het is opvallend dat in het Nieuwe Testament dan ook een woord voor bazuin gebruikt wordt, dat op de klank wijst. De bazuin heeft een heldere, doordringende toon, die tot op verre afstand gehoord wordt. Voor méér dan één doel werd de bazuin gebruikt. Hij had zijn plaats in de eredienst. Was daar mede instrument om Gods lof te vertellen. Psalm 150 spreekt hier: "Looft Hem met geklank der bazuin". Het Jubel-

jaar werd uitgeroepen door de "bazuin des geklanks". Zo kon ieder het in heel Israël weten. Ook was het geschal van de bazuin een signaal in de strijd. Op een bijzondere manier kunnen we dat vinden in de rondgang rond- en de val van Jericho.

Tot waarschuwing

In één opzicht willen we vooral aandacht vragen voor het gebruik der bazuin. Datzelfde instrument was ook een soort alarmtrompet. Vandaar eigenlijk: de bazuin in de stád! Was er oudtijds een vijand, die de stad naderde of ook een ander gevaar, dan klonk het bazuingeschal door heel de stad heen. De inwoners moesten het weten, dat het gevaar dichtbij was. Zo sprak dus heel duidelijk de waarschuwend functie van de bazuin.

Kent u de profetieën van Amos? Daar staat in hoofdstuk 3 : 6 dit woord: "zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddere . . . ?" Voor Amos, voor het volk van Israël, is dat beeld niet vreemd. De eenvoudige veeherder van Thekoa was trouwens niet gewoon om in onverstanebare woorden te spreken! Het blazen van de bazuin in de stad om te waarschuwen tegen een dreigend gevaar was misschien geen alle-daags gebeuren, maar wéten deden ze ervan. In dat woord, deze vraag eigenlijk, wil Amos zeggen: het is vanzelfsprekend dat het volk siddert als de bazuin klinkt vanwege het dreigend gevaar. In het verband van dit hoofdstuk betekent het: helaas Israël siddert niet! Het vreest niet als God Zijn Woord in Zijn oordelen bekend maakt.

Het geluid van de bazuin doet niets. Israël merkt het niet eens op. Het gaat rustig weer verder met in schijn een godsdienstig leven maar in wezen onbekeerlijk tegenover God.

Ook vandaag

Het is in onze tijd niet zeldzaam dat men de schouders ophaalt over een waarschuwend prediking. Men zegt dat de prediking actueel moet zijn. Alleen: zodra die prediking actueel wordt in het waarschuwen tegen de zonden en gevaren van deze tijd, dan haakt men af. Dan wordt er ineens teveel gezegd, verkeerd geconcludeerd enz.

Nu zal het laatste wel voorkomen. Het is erger als er helemaal niets gezegd wordt of als in veel woorden een zwevende houding tussen "ja" en "nee" de toon aangeeft. Dan ontbreekt de ontdekking van de zonden. Vroeger was in de gemeente van Urk een ouderling, die al enkele jaren gestorven is, en vaak zei: "als de waarschuwend stem op de kansel ontbreekt gaat het fout". En dat geldt het hele kerkelijke leven.

Het is nodig dat de bazuin gehoord wordt. Ook vandaag. Zonder omwegen moeten we dat zeggen. We moeten de gevaren zien. In het licht van Gods Woord tegen de gevaren waarschuwen. Opdat er inkeer, wederkeer zij!

Waarom het gaat

In deze artikelen wil ik proberen wat actuele gebeurtenissen te bezien. En dan bedoel ik dat heel breed. Er gebeurt heel wat in de wereld, in ons volksleven, in de kerk.

Amos bedoelt in het woord, dat we hierboven noemden, meer de onheilen, die Israël overkwamen, waarmee de Heere naar recht dat volk bezocht. Wat er achter staat maakt dat duidelijk: "zal er een kwaad in de stad zijn, dat de Heere niet doet?" Voor zulke onheilen moet de kerk toch zeker oog hebben. Maar daar is mer, waarom vandaag de bazuin gehoord moet worden in de stad. Wat een verschuivingen zonder grond, wat een verval dat zich meer en meer openbaart! Wat een gevaren!

Het gaat er bij al die facetten om, dat we opmerken wat de Heere er in te zeggen heeft opdat we zullen waken bij de zuiverheid van de leer en het leven. Velen durven daar niet eens meer over te praten. Maar de Heere zoekt het. We mogen dat alleen betrachten met een ootmoedig en bewogen hart. Er is veel critiek, die liefdeloos en met een hoog hart wordt uitgebracht. Veel spreken over verval zonder zelfkennis. De oprechtheid wordt vaak gemist, waardoor we toch alleen de eer van God bedoelen en het heil van de kerk. Er is soms een roemen in een principiële houding zonder dat het principe van de liefde gekend wordt. Niettemin kunnen be-

zwaren tegen zo'n liefdeloze houding wel eens voortkomen uit het willen bedekken van eigen ontrouw. Hier spreekt toch alleerst de roeping dat in de kerk het Woord Gods zal spreken. Ook dát woord: "blaast de bazuin te Sion . . . !"

Verboden verbod

Voor ditmaal denken we aan een "verboden verbod". Het zal u niet moeilijk vallen om te begrijpen, wat daarmee bedoeld wordt. U hebt ervan kunnen lezen. De burgerlijke gemeenten in ons land mogen niet langer een vloekverbod in de a.p.v. (Algemene Politie Verordening) hebben. Het komt hier op neer dat ze vloeken, in het openbaar, niet mogen straffen. Zo heeft de hoogste rechterlijke instantie, de Kroon, besloten. En dat met beroep op art. 7 van de grondwet. Het vloekverbod zou in strijd zijn met de vrijheid van meningsuiting.

De geschiedenis van deze zaak behoeven we maar kort weer te geven. Verleden jaar was er het initiatief van verschillende Noord-Veluwse gemeenten. De namen spreken al: Elburg, Ermelo, Nunspeet, Harderwijk, Oldebroek en Putten. Dáár zijn nog meerderen, die de eerbiediging van Gods Naam begeren. Op de achtergrond van de voorgestelde aanpassing van de a.p.v. stond toch zeker het behoud van eigen karakter. Een ander soort nieuwkomers en toeristen gaan al meer dat eigen karakter bedreigen. Men hoopte, dat er van een vloekverbod een signaal uitging om de Naam des Heeren niet te misbruiken.

Het is wettelijk onmogelijk dat gemeenten zo maar een politieverordening voor eigen plaats opstellen of veranderen. Zij moeten de veranderingen opsturen aan de Gedeputeerde Staten. Achten deze de veranderingen in strijd met het algemeen belang dan worden ze ter vernietiging voorgedragen aan de Kroon.

Dit is nu gebeurd. De Gedeputeerde Staten van Gelderland waren gauw klaar: het vloekverbod betekende inbreuk op de vrijheid van meningsuiting. De voorgestelde wijziging werd voorgedragen aan de Kroon. Deze heeft na bijna een jaar bovengenoemde uitspraak gedaan. Het heeft dus wel lang geduurd, maar het resultaat is niet anders: vernietiging van het vloekverbod!

Wat te vrezen is

Sommigen zullen zeggen, dat het niet zó strak door de Kroon besloten is. Het kan toegegeven worden. Er zijn voorzichtige woorden gebruikt. Het vloekende gebruik van Gods Naam is "in beginsel aan te merken als een openbaarmaking van een gedachte of gevoelen". Het is altijd nog mogelijk dat er door de wet beperkingen worden aangebracht op de vrijheid om eigen mening te uiten. Volgens de strafwet is immers "smalende godslastering" verboden. Zo zou er dus nog wel weer een weg te vinden zijn tot een verbod van "vreselijk" vloeken.

Uiteraard zal het goed zijn, dat dit door betreffende gemeenten wordt onderzocht. Alleen: wat daarvan te verwachten is? Ik meen van zeer weinig of niets! Hoe is dat nog maar onlangs door de minister van justitie duidelijk bewezen. Voor de een of andere radio-omroep waren allerlei godslasterlijke uitspraken gedaan. Toen de betreffende minister gevraagd werd, op grond van het genoemde artikel van strafrecht, om er tegen op te treden, maakte hij er zich met een handige opmerking van af. Hij liet de vreselijke uitspraken ongemoeid. Is er dan iets te verwachten?

Vrijheid én vrijheid

Het ergste is de reden, waarom het vloekverbod opzij geschoven is. Het zou dus in strijd zijn met de vrijheid van meningsuiting. Voor ieder die de Naam des Heeren begeert te eerbiedigen is dit een door en door droevige zaak. Het vloekverbod wil het misbruik van die Naam wéren. De uitspraak van het Hof éért dat misbruik door het met zo'n naam te versieren: vrijheid van meningsuiting.

We zouden heel wat kunnen zeggen over de vrijheid van meningsuiting in het algemeen. Het is duidelijk dat we op grond van Gods Woord in ieder geval nooit kunnen zijn voor een onbeperkte vrijheid daarin. Maar déze

toepassing moet ons wel doen huiveren. Het betekent toch niet anders dan de vrijheid om de Naam des Heeren te onteren. De overheid, die geroepen wordt de zonde te betugelen, bevordert zo de zonde. Het is in wezen een vrijheid om de zonde te doen. Een vrijheid, waarbij de Naam des Heeren "vogelvrij" wordt verklaard!

Waar het positieve ontbreekt . . .

We kunnen het niet anders zien, dan dat de uitspraak van het Hof een punt in een bepaalde ontwikkeling is. In het verleden was deze zonde er ook in ons volksleven. We gaan de tijd van vroeger niet idealiseren. Nochtans was er in bredere kringen meer eerbied voor Gods Woord en voor Gods Naam. De Heere had het gegeven dat juist in ons eigen land de Naam des Heeren in de prediking een grote plaats had. Ook zij die daar niet mee instemden, beschouwden vloeken als ongepast. Maar nu komt al meer en meer het proces van losmaking van God en Zijn Woord. Eerbied voor Gods Naam, voor Zijn Woord, voor Zijn dienst, voor Zijn volk worden steeds meer als voorbijgegangene zaken beschouwd.

Het ergst is dat de uitholling van de belijdenis van Gods Woord hier aan meegewerkt heeft. Wat in brede kringen gebeurt op het erf van de kerk, dat steeds meer de Bijbel niet als Gods Woord gezien wordt, heeft tot gevolg dat de Naam des Heeren steeds meer naar beneden wordt gehaald. Geen ontzag meer voor die God, Die in Zijn Woord spreekt!

Het gaat om de Naam

Zijn we klaar met te constateren: het is zo erg? Nee, de vraag moet tot ons klinken: hebben we in waarheid de Naam des Heeren lief gekregen? Alleen als we persoonlijk door Gods Geest die Naam kennen, zullen we die Naam recht eerbiedigen en de zonde in eigen leven ontdekken. Dan is er ook een boodschap in deze tijd tot ons volksleven. Dan mag die Naam gepredikt worden als de Naam, Die in de weg der bekering van behoud spreekt. Zo is er ook uitzicht: "Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen".

D. Slagboom.

Laus Deo

21

Lessen uit Genève

Christus in het Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament "wemelt" volgens Calvijn van talloze getuigenissen aangaande de Godheid van Christus.

Het is een opmerkelijk verschijnsel dat teksten uit het Oude Testament die betrekking hebben op Jaweh, Israëls Verbondsgod, in het Nieuwe Testament toegepast worden op Christus.

Wie Schrift met Schrift vergelijkt, moet erkennen dat de evangelisten en apostelen geen wézenlijk verschil zagen tussen de God van het Oude Testament en de Messias van het Nieuwe Testament. Zoals de Godheid van Israëls Verbondsgod voor hen een feit was, zo ook de Godheid van Jezus Christus.

Steen des aanstoots

Een voorbeeld: Jes. 8 : 13, 14 wordt de HEERE der heirscharen "een Steen des aanstoots" en "een Rotssteen der struikeling" genoemd voor de twee huizen van Israël en de inwoners van Jeruzalem. Maar in het Nieuwe Testament worden deze benamingen op Christus toegepast en in Hem vervuld. Paulus citeert in Rom. 9 : 33 de woorden van Jesaja in verband met de verwerping van Christus door de Joden: "Want zij hebben zich gestoten aan de Steen des aanstoots, gelijk geschreven is: Zie Ik leg in Sion een Steen des aanstoots en een Rots der ergeris, en een iegelijk die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden". Conclusie van Calvijn: "Hij verklaart dus dat die Heere der heirscharen Christus is".

De dingen die aangaande de Eeuwige God zelf voorzgd waren (O.T.) zijn in Christus (N.T.) aan de dag gekomen of zullen eens vervuld worden.

De rechterstoel van Christus

Een tweede voorbeeld dat van de Godheid

van Christus getuigt: Rom. 14 : 10, 11 wijst de apostel Paulus, naar aanleiding van onderlinge verdeeldheid in de gemeente, op de rechterstoel van Christus. Hij schrijft het volgende: Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden. Want er is geschreven, Jes. 45 : 23, voor mij zal alle knie zich buigen en alle tong zal God belijden. Het is duidelijk dat de profeet Jesaja met de woorden "voor Mij" Jaweh, Israëls Verbondsgod bedoelt. Maar Paulus bedoelt Christus. Kán dat? Mág dat? Ongetwijfeld, want het is niemand anders dan Israëls Verbondsgod Zelf die Zich in Christus geopenbaard heeft. In Christus openbaart Zich de God van het Oude Verbond Zelf.

En Ik werk ook

De Godheid van Christus treedt in Zijn werken, die Hem in de Schrift worden toegeschreven, nog duidelijker aan de dag.

In Joh. 5 : 17 spreekt Jezus tot de Joden de volgende woorden: "Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook". Uit deze woorden hebben de Joden wel geproefd dat Jezus aanspraak maakte op de Goddelijke macht. Vandaar dat wij lezen v. 18: "Daarom zochten dan de Joden Hem te doden, omdat Hij niet alleen de sabbat brak, maar ook zeide dat God Zijn eigen Vader was, Zichzelf aan God evangelijk makende". Mijn Vader werkt en Ik ook. Inderdaad: met dezelfde Goddelijke Kracht. Hij is in Goddelijkheid niet minder dan de Vader. Het is niemand minder dan Christus Zelf van Wie de schrijver van de Hebreeënbrieff belijdt: dat Hij alle dingen draagt door het Woord Zijner kracht.

Hij is mét de Vader: God de Schepper. Hij deelt met de Vader ook de taak om de wereld te besturen. Dat is een "ambt" waarvan Calvijn zegt dat deze niet van enig schepsel kan gegeven worden.

Macht om de zonden te vergeven

Wie kan de zonden vergeven dan God alleen, zeiden de Joden verontwaardigd. Tot de geraakte van Kapernaüm had Jezus gezegd, Matt. 9 : 2 "Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven". Dat klonk de Schriftgeleerden in de oren als Godslastering. Want dat was toch een Goddelijke privilege? Inderdaad lezen wij in Jes. 43 : 25 dat de HEERE zegt: "Ik, Ik ben het die uw overtredingen uitdelg, om Mij nentwil". Zonden vergeven is Gods werk en geen mensenwerk. Vandaar dat de Joden meenden dat Jezus met Zijn woorden: "Uw zonden zijn u vergeven", God groot onrecht aan deed. Toch zegt Jezus dat ook Hém deze Goddelijke macht toekomt. Dan heeft Hij dan ook met een wonder bevestigd: "Sta op, neem uw bed op en ga heen naar uw huis. En hij opgestaan zijnde, ging heen naar Zijn huis". Het zoveelste bewijs van Zijn Goddelijkheid.

Geheime gedachten

Deze lastert God, hadden de Schriftgeleerden, "in zichzelf" gezegd. Maar wat zij "in zichzelf" overlegden, blijft wel is waar voor de mensen, maar niet voor Jézus verborgen. Wij lezen in Matt. 9 : 4 "En Jezus ziende hun gedachten, zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in uw harten"? Het overdachte kwaad, het verborgen kwaad blijft Hém niet onbekend. Calvijn schrijft: "de geheime gedachten der harten na te speuren en daarin door te dringen, is dat niet het werk van God alleen? Maar ook die macht had Christus en daaruit blijkt Zijn Godheid".

Wonderen

Hoe doorzichtig en helder blijkt Christus Godheid in Zijn wonderen! Maar zal iemand zeggen: ook profeten en apostelen hebben wonderen verricht. Ongetwijfeld, maar toch is er onderscheid. In de wonderen die de apostelen verrichtten, deden zij niets anders dan de gáven Gods uitdelen. Maar Christus toonde in Zijn wonderen Zijn eigen kracht. Hij gaf Zelf de apostelen de macht om doden op te wekken, melaatsen te genezen, duivelen uit te werpen. Maar steeds: "in de Naam van Jezus Christus". Tot de verlamde aan de schone poort te Jeruzalem sprak Petrus de woorden: "In de naam van Jezus Christus, sta op en wandel", Hand. 3 : 6. Jezus wonderen gaven een "schitterend ge-

tuigenis van Zijn Godheid". Zij waren bedoeld om de ongelovigheid van de Joden juist t.a.v. Zijn Godheid, te overwinnen. En dan wordt Calvijn weer heel persoonlijk. "En daarom durven wij, steunend op zulke bewijzen, ons geloof en onze hoop op Hem (d.i. Christus) vestigen; hoewel wij weten, dat het een heiligschennende goddeloosheid is, indien iemands vertrouwen hangt aan de schepselen. Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij, Joh. 14 : 1". Het geloof in God en het geloof in Christus is één.

Heere Jezus, ontvang mijn geest

Deze woorden zijn van Stefanus terwijl de Joden hem stenigden. Hij riep de Naam van Jezus aan. Deze "aanroeping", zegt Calvijn, is alleen de Goddelijke Majesteit eigen. Niemand anders dan God alleen mag men aanroepen en aanbidden. Joël 2 : 32 zegt de profeet: "Al wie de Naam van Jahweh aan zal roepen, zal zalig worden".

Maar uit het Nieuwe Testament blijkt dat de gelovigen zo ook Christus hebben aangeroepen tot zaligheid. Hand. 9 : 13 spreekt Ananias de Heere Jezus Christus aan met de woorden: Heere (Jezus!) ik heb uit velen gehoord van deze man, hoeveel kwaad hij uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft; en heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen die Uw Naam aanroepen". Die Uw Naam aanroepen. D.i. die de Naam van Christus aanroepen. Waarmee opnieuw de Goddelijke Majesteit van Jezus Christus wordt beleden. Want aanroepen doet men alleen maar God!

Wie zou nu dit alles nog durven beweren, zo vraagt Calvijn ons af, dat Christus slechts een louter schépsel is? Wel is Hij een waarachtig en rechtvaardig méns, maar tegelijk méér dan dat: waarachtig GóD! Dat is het geloof en de belijdenis van de Christelijke kerk tot nu toe. Hoewel alle eeuwen door onophoudelijk bespot en bestreden. En ook voor zeer vele "christenen" vandaag is Hij niet meer dan Jezus van Nazareth. Een voorbeeldig mens, maar ook niet meer dan dat.

Institutie I, XIII, 11-13.

Wordt vervolgd, D.V.

 L.W. van der Meij, V.D.M.

Woord en Daad verstrekt kinderbijbel in Spaanse taal

Gezien het grote belang van Bijbels onderwijs besloot het bestuur van Woord en Daad de kinderen in Guatamala die via de stichting aldaar geholpen worden door middel van financiële adoptie een kinderbijbel te verstrekken.

Dit gebeurt in samenwerking met de Spaanse Evangelische Zending. Er bestonden 14 losse deeltjes welke thans gebundeld worden uitgegeven in drie delen.

Het betreft een vertaling van de kinderbijbel van J. Vreugdenhil. Deze werd vertaald door de heer F. van Holten (van de S.E.Z.) en de spaanse evangelist Valentin Munoz Maillo. Het geheel is verlucht met tekeningen.

De kinderbijbel kost f 22.- per exemplaar. Het bestuur heeft het vertrouwen dat velen zullen meehelpen om deze verantwoorde uitgave aan de kinderen in Guatemala te verstrekken. Totaal is hiermee een bedrag gemoeid van f 88.000.-. Het gironummer van de stichting is 30.20.900. Graag met vermelding van "Kinderbijbels".

Zie de advertentie in dit nummer.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 16

Beste jongelui!

"En ik zeide tot de koning: De koning leve in eeuwigheid. Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begrafenissen mijner vaders woest is, en hare poorten met vuur verteerd zijn?"

En de koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu?

Toen bad ik tot mijn God van de hemel, en ik zeide tot de koning: Zo het de koning goeddunkt, en zo uw knecht

voor uw aangezicht aangenaam is, dat hij mij zendt naar Juda, naar de stad der begrafenissen mijner vaders, dat ik ze bouwe".

Neh. 2 : 3-5.

De koning had de droefheid van Nehemia gezien. Daar zat meer achter. Nehemia liep ergens over te tobben. De koning wilde graag weten waarover. Vandaar zijn vraag: Nehemia, wat scheelt er eigenlijk aan? Nehemia vreesde om het te zeggen. Doch nu de vraag hem zo rechtstreeks gesteld werd, kon hij er niet meer om heen. Hij werd nu wel tot spreken gedwongen. Dat op de achtergrond van dit hele gebeuren God stond, behoeft op dit moment niet nader verklaard te worden. Hoewel, . . . het is toch misschien wel goed, om er even op in te gaan. Want God zien wij nog wel in grote dingen, en de kleine dingen die ook door God bestuurd worden, zien we vaak over het hoofd. We belijden dat er geen haar van ons hoofd valt zonder de wil des Heeren. Doch er vallen duizenden haren van ons hoofd, zonder dat we daarbij aan de Heere denken. Je moet er echt iedere keer wel bij bepaald worden, dat in de kleine dingen, de grote God ook Zijn hand heeft. Hebben jullie daar ook wel eens erg in? Het is niet overbodig jezelf dat eens eerlijk af te vragen. Er gebeurt niets bij geval in het leven.

Zo is het ook hier. De koning ziet het droevige aangezicht van Nehemia. Hij stelt daarover vragen en dat geeft Nehemia gelegenheid om voor de dag te komen, met het plan, dat reeds lang van te voren door hem is uitgedacht.

Vragen van degenen die over ons gesteld zijn, openen menigmaal gelegenheden om datgene wat er leeft in ons hart kenbaar te maken. En dan kunnen de uitkomsten wel eens verrassend zijn.

Nehemia zegt: De koning leve in eeuwigheid. Dat is een gebruikelijke aanspraak, die we in de bijbel meer tegen komen. Je kunt daar natuurlijk lang over na denken. Je kunt daar ook heel verschillend over denken. Je kunt je afvragen: Nehemia, zeg je hier eigenlijk niet te veel? De koning leve in eeuwigheid! Je weet toch wel dat het eeuwige leven op aarde geen mens beschoren is. Koning Arthahsasta is ook maar een mens, een sterfelijk mens. Hoe kun je dan zulke hoogdravende woorden tegen hem zeggen? Met deze vragen zou je deze aanspraak kunnen benaderen. En het is goed dat men omtrent koningen steeds bedenkt dat het ook maar mensen zijn. Er is maar één Koning, die leeft in eeuwigheid. En dat is God! Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren, Die eeuwig leeft.

Dat Nehemia met deze aanspraak, de koning niet zó hoog aangeslagen heeft, zal een ieder wel duidelijk zijn. Nehemia kende gelukkig de eeuwige levende Koning, hij kende God. Deze Koning werd door Arthahsasta niet gekend, op de manier van Nehemia. Om het in nieuw testamentische taal te zeggen: Nehemia was een echte Christen, een bijbelheilige, terwijl Arthahsasta een heiden was, iemand die vervreemd van God leefde. Hij kende Hem niet op een zaligmakende wijze.

Je kunt bij deze aanspraak ook denken aan een wens. Zodat Nehemia er eigenlijk niets anders mee heeft bedoeld, dan dat de Koning het eeuwige leven deelachtig zou mogen worden. Ik geloof niet dat het verkeerd is, als iemand dit gewent wordt. Er zit dan een liefdevolle gunning achter, althans, als de wens gemeend is. Want dat is natuurlijk ook niet altijd het geval. Er worden heel veel mooie wensen in het leven gedaan, terwijl het hart er niet in gemengd is. Dan is het maar lippentaal, die voor de eeuwigheid niet de minste waarde heeft, dan alleen tot vermeerdering van schuld.

Doch als het een oprechte wens is, is het altijd goed. Het eeuwige leven iemand te gunnen, en dan in oprechtheid des harten, wie zou daar kwaad van durven te zeggen. Want als het echt is, komt het uit liefde tot de naaste voort. En de liefde is niet afgunstig, zeker niet wanneer het het eeuwige leven betreft. Wordt dit door jullie ook verstaan? Want er worden nog al eens wensen gedaan, die niet het eeuwige leven bedoelen, doch wel het tegendeel, namelijk de eeuwige dood. Dat is een zeer verschrikkelijke zaak, waar wel eens te weinig over wordt gedacht. Laat een ieder zichzelf maar eens reken-schap geven van de wensen die er in het

leven worden uitgesproken aan het adres van onze naasten.

We willen en mogen van Nehemia wel het goede geloven als hij zegt: De koning leve in eeuwigheid. Het kan alleen door het geloof in de Zoon. Want die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, terwijl degene die de Zoon ongehoorzaam is, het leven niet zal zien, maar de toorn Gods blijft op hem. Dat "eeuwige leven" houdt dus heel wat in en daar zit ook heel veel aan vast.

Nehemia geeft dan verder uitleg aan datgene wat hem bezwaart. "Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begrafenissen mijner vaders woest is, en hare poorten met vuur verbrand zijn". Dat is er dan uit. Arthahsasta weet nu wat de oorzaak is van de droefheid van Nehemia. Het gaat over Jeruzalem, dat is de stad Gods, de stad waar zijn vaders hebben gewoond en waar ze ook begraven liggen. Dat is die bijzondere stad, die God van ouds tot Zijn woning heeft verkoren. Dat is de stad, waar God Zich zo rijk heeft geopenbaard, in de tabernakel en later in de tempel. Hoe zou Nehemia, wie het huis van God, de stad van God, de dienst van God ter harte ging, Jeruzalem kunnen vergeten? Dat was hem onmogelijk?

Die heilige stad nu, vanwege de inwoning van een heilige God, was altijd nog een woestheid en haar poorten waren nog steeds niet herbouwd, zij waren altijd nog door het vuur verteerd. Jeruzalem was een Gode onwaardige stad geworden. En dat was de schuld van de bewoners van Jeruzalem zelf. Want uit oorzaak van het geestelijk verval van het volk, was de uitwendige stad in zulk een verschrikkelijke vervallen staat terecht gekomen. Dat was eigenlijk ten diepste de oorzaak van de droefheid.

Jeruzalem is in de bijbel het beeld van de kerk. De kerk is ook het huis van God. Hij woont daarin, Hij openbaart Zich daar in. Hij doet dat door middel van Zijn woord en Geest. En nu zijn er nog wel schone kerkgebouwen en ook minder schone. doch dat is de buitenkant. Het geestelijk Jeruzalem, de ware kerk, zou in een verheerlijkte staat zich moeten openbaren. Doch hoeveel verval is er niet in onze tijd? De kerk is geestelijk, gelijk aan het Jeruzalem in de dagen van Nehemia. Het is een open stad. De vijand heeft er een grote plaats. De wereld is er niet zelden thuis. Of moet ik niet zeggen dat de wereld de kerk heeft vervuld? En dan bedoel ik nog niet direkt wereldse mensen zonder meer, doch ik denk aan de wereldse beginselen, die in de kerk zo vaak de overhand hebben. Gods woord wordt dan niet recht gepredikt. Men krijgt dan een verdund evangelie. En dat is natuurlijk geen evangelie. want het evangelie is een blijde boodschap voor arme zondaren. En die zijn er in de beleving maar al te weinig. en wordt daar nu ook droefheid over gekend onder ons, zo in de geest van Nehemia, die toch in de wereld van zijn dagen, echt niet de eerste, de beste was.

Daar wordt wel veel over de verwoeste muren en de verbrande poorten gepraat, met andere woorden dat de kerk zo wereldgelijkvormig is, dat het zo droevig gesteld is, dat alles er mee door kan. Dat krijg je als de poorten met vuur verbrand zijn. Doch dat daar ook droefheid over bedreven wordt, waar wordt dat nog gehoord? God weet dat natuurlijk alleen. Het zou te wensen zijn, dat het wat meer gevonden werd. Ik geloof dat dat het begin zou zijn van een "samen op weg" gaan en dan de goede kant uit. Het staat nu te vrezen dat men "samen op weg" gaat en dan steeds verder van huis af, ondanks alle gejammer in de kranten.

De koning ziet dat het bij Nehemia ernst is. En daarom klinkt zijn vraag: Wat verzoekt gij nu? Nehemia, ik begrijp het, wat wil je? Zeg het maar. En dan mag Nehemia zijn plan voorleggen. Doch voor hij dit doet, legt (ij) het eerst nog aan een andere Koning voor. Jullie begrijpen wel Wie ik daarmee bedoel. Want er staat: Toen bad ik tot God van de hemel. Voor hij met zijn verzoek naar de aardse koning gaat, gaat hij er eerst mee naar de hemelse Koning. Hij beleefde: Zonder Mij kunt gij niets doen. Hij had in alles de Heere nodig, zelfs om op de vraag van Arthahsasta een antwoord te geven. Wat komt Nehemia hier in zijn afhankelijkheid openbaar. dat is een kostelijk leven. Kennen jullie ook dat afhankelijk leven? Wij draaien meestal de

orde om. We gaan eerst met onze noden naar de mensen, en als dat niet lukt, is God misschien ook nog goed. Doch God moet de eerste plaats in ons leven hebben. Altijd! Ken Hem in al uw wegen, en dan zal Hij uw paden recht maken. Doch ik moet weer gaan eindigen. Tot de volgende keer. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

De Nadere Reformatie

door Dr. T. Brien en e.a.

Uitgeverij Boekencentrum b.v., Scheveningseweg 72, 2517 KX 's-Gravenhage.

Dit boek bevat een beschrijving van de voornaamste vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie.

We krijgen eerst een bijdrage van Prof. Dr. W. van 't Spijker, getiteld: De Nadere Reformatie. Daarin zegt hij dat men de nadere Reformatie beschouwen kan als de Nederlandse verschijningsvorm van het internationale Piëtisme van de 17e eeuw, een beweging die we kunnen waarnemen binnen de kerkgeschiedenis van Europa. In Duitsland spreekt men gewoonlijk van Piëtisme in eigenlijke zin. In Engeland is sprake van het Puritanisme, terwijl de contemporaine beweging in Nederland veelal aangeduid wordt als Nadere Reformatie. Prof. Van 't Spijker vermeldt de volgende begripsbepaling, gebracht door een werkgroep rondom het Documentatieblad 'Nadere Reformatie': "De Nadere Reformatie is de beweging binnen de Nederduits Gereformeerde Kerk die, zich tegen algemeen verbreide wantoestanden en misvattingen kerend alsmede de verdieping en de verbreding van de doorwerking van de zestiende-eeuwse Hervorming beogend, met profetische bezieling aandringt op en ijvert voor zowel de innerlijke doorleving van de gereformeerde leer en de persoonlijke levensheiliging alsmede de radicale en totale heiliging van alle terreinen des levens".

In het artikel van Prof. Van 't Spijker komt duidelijk uit, dat de Nadere Reformatie een beweging was, die grote betekenis had.

Drs. K. Exalto schrijft over Willem Teellinck (1579-1629), Prof. Dr. Van 't Spijker over Gisbertus Voetius (1580-1676), Prof. Dr. C. Graafland over Jodocus van Lodenstein (1620-1676), Prof. Dr. van 't Spijker over Jacobus Koelman (1632-1695), Prof. Dr. J. van Genderen over Wilhelmus à Brakel (1635-1711) en Herman Witsius (1636-1708), Dr. T. Brien en over Bernardus Smytegelt (1665-1739), Drs. Exalto over Wilhelmus Schortinghuis (1700-1750), Dr. Brien en over Theodorus van der Groe (1705-1784) en Prof. Graafland over Alexander Comrie (1706-1774).

In een slothoofdstuk geeft Prof. Graafland een samenvattende schets van de kenmerkende hoofd-zaken zoals deze in de voorgaande beschrijving van de voornaamste vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie naar voren zijn gekomen. Dit hoofdstuk is getiteld: Kernen en contouren van de Nadere Reformatie.

We hebben hier te maken met een belangrijke bijdrage tot het verstaan van de betekenis van de Nadere Reformatie. De schrijvers zijn deskundig en trachten ieder op eigen wijze in hun bijdragen de verschillende vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie en de betekenis van de hele beweging naar voren te brengen. De vraag is echter bij ons opgekomen of alle schrijvers van dit boek wel voldoende achter deze beweging staan om aan de personen die zij beschrijven volkomen recht te doen. De schrijvers van de artikelen over Schortinghuis en Van der Groe hebben nogal wat bedenkingen, terwijl zij toch in de kringen van Gods volk een goede naam hebben. Dat geldt wel in het bijzonder Van der Groe, wiens werken nog steeds verkrijgbaar zijn en afname vinden. Om recht te doen aan een schrijver is het haast noodzakelijk dat er een zekere overeenstemming met hem is. Voorstanders van de Nadere Reformatie zullen anders over deze beweging schrijven dan tegenstanders. Dat geldt ook ten aanzien van de vertegenwoordigers van deze beweging. Dit neemt niet weg, dat we hier te maken hebben met een boek dat ons veel goeds biedt

en dat door hen die belangstelling hebben voor de Nadere Reformatie en haar vertegenwoordigers niet naast zich neergelegd kan worden. Het boek geeft ons in het algemeen goede informatie en inzicht.

Het bevat aan het slot nog een personenregister en een inhoudsopgave. Het telt 381 blz. en kost gebonden f 54,90.

B.

Smijtegeltfonds

Er is 'n stichting onder deze naam. Het adres is Heereweg 7, 2161 AB Lisse, tel. 02521 - 14541.

De stichting geeft o.a. preken uit in de Reveil-serie. Dat doet zij al 22 jaar. Zij kiest preken uit de geschriften van 'oudvaders' en zet die over in hedendaags Nederlands om ze goed leesbaar te maken. Vooral de latere jaren wordt de originele tekst strak gevolgd. Er wordt — aldus schrijft de stichting — door haar beslist niet toe of afgedaan.

Dat is natuurlijk een zaak van vertrouwen. De stichting draagt grote verantwoordelijkheid. We kunnen ons voorstellen, dat er zijn die bezwaren hebben tegen het overbrengen in hedendaags Nederlands. We zijn ook tegen een nieuwe bijbelvertaling, zoals dat in de praktijk geschiedt. Dit ligt wel een beetje op hetzelfde vlak. Maar we moeten niet vergeten, dat de bijbeltekst bekend is en dat we in het algemeen kunnen begrijpen wat de Heere in Zijn Woord zegt. Maar oude schrijvers zijn min of meer ontoegankelijk voor sommigen, omdat hun taalgebruik anders is dan wij gewend zijn.

Er zijn in de loop van de jaren preken gepubliceerd van Frederik van Houten, Abraham Hellenbroek, Florentius Costerus, Johannes Beukelman, Theodorus van der Groe, Wilhelmus à Brakel, Petrus van der Hagen en anderen.

De stichting is in het bezit van vele zeer positieve reacties op een enquête die vorig jaar werd ingesteld. Elke maand verschijnt er een preek in klein formaat. Daardoor zijn de preken zeer geschikt om bij zich te dragen en hier en daar uit te delen aan zieken, bejaarden enz.

Er is behoefte aan nieuwe abonnees. Een abonnement kost f 15,— per jaar, losse nummers, bij getallen korting.

Bestuursleden zijn o.a. Ds. W. van Gorsel en Ds. G.A. Zijdeveld. Bij hen zijn nadere informatie te verkrijgen.

B.

Wat is de rechtspositie van de verpleegkundige bij euthanasie?

door Mr. M. Daverschot en Mr. E.P. van Dijk.

Uitgeverij Stark-Textel,

Harkebuurt 3, Postbus 302, 1794 ZG Oosterend N.H., tel. 02223 - 661 of 495.

Deze brochure gaat in hoofdzaak over de moeilijke positie van de verplegende in bepaalde situaties en over de mogelijkheden die er dan volgens de wet voor hen zijn. Het is goed dat de verplegenden deskundige voorlichting krijgen. Dat is voor ons niet alleen een kwestie van rechten en plichten maar ook een kwestie van eigen verantwoordelijkheid en dan niet alleen en niet allereerst ten opzichte van een medemens, maar wel ten opzichte van de Heere. Die ons Zijn Woord gegeven heeft. Dat komt in deze brochure niet uit. We lezen in het boekje zinnen als: De mens, ook de zieke en de stervende is dat waard. (blz. 3). Dit betekent de patient helpen zijn lijden waardig te zijn. Sterven is echter voor de mens een eigen, uniek proces, dat hijzelf en hij alleen in eigen verantwoordelijkheid tegenover de Schep- per voltooit. (blz. 10). Alle Schriftuurlijke voorlichting ontbreekt.

De brochure kost f 1,95. Voor uitdeling door verenigingen en stichtingen gelden kortingen.

B.

KANOUSKY de jeugdige Indiaan

8. De vervolging

"En ook allen die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden".

2 Timotheüs 3 : 12.

Een lange tijd had Kanousky met veel smart de spottende taal van hen die altijd bij hem waren aangehoord, maar durfde nog niet

één van hen daarover aan te spreken. Toch dacht hij vaak, dat het zijn roeping was de Naam van God niet ijdel te horen gebruiken, zonder daar iets van te zeggen. Tenslotte besloot hij er wat van te zeggen. Op een dag toen er weer veel gevloekt werd sprak hij: "O, vloek niet zo; God is mijn Beminde, mijn beste Vriend; wij zullen Zijn Naam met eerbied gebruiken". Hij zei dit op een vriendelijke en zachtmoedige wijze, maar toch werd hij door de spotters beschimpt. Sinds die dag vervolgde men hem geregeld, wat hij echter met een voorbeeldig geduld verdroeg. Nu toonde hij een volgeling van Jezus te zijn, "Die als Hij gescholden werd, niet weder-schold, en als hij leed, niet dreigde". Wanneer zij schimpten en hoonden, bad hij voor hen; dikwijls herhaalde hij fluisterend de woorden van zijn Zaligmaker: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". De man die hem afgeluisterd had bij het dennebosje, sprak nu en dan wel iets in zijn voordeel, maar daar zij hem uitlachten als hij tussenbeide kwam en hem vroegen of hij ook een heilige werd, had men hem spoedig schrik aangejaagd en hield hij zich stil. Toch behandelde hij Kanousky altijd vriendelijk en zijn vriendelijkheid tegenover de Indiaanse jongen nam toe naarmate de anderen hem meer gingen haten. De knechten konden inderdaad niets tegen Kanousky aanvoeren, zijn daden en woorden waren van dien aard dat de hunne er door veroordeeld werden. Zoals de Schriftgeleerden en de Farizeën van ouds de Zaligmaker haatten, omdat hun duisternis Zijn Licht niet kon verdragen, zo hadden zij een afkeer van Kanousky.

De wereld heeft het hare lief. Onze Indiaan was niet van de wereld, maar was een burger geworden van het nieuwe Jeruzalem. De meester zag dat er iets verkeerd ging en het speet hem. Hoewel hij bijna geen kennis van godsdienst had, had hij de vrede lief.

Hij kwam tussenbeide; daar Kanousky de zwakste partij scheen te zijn, koos hij zijn zijde en verdedigde zijn zaak. Dit veroorzaakte kwaadwilligheid tegen hem, zowel als tegen Kanousky; de ontevreden verklaarden ten laatste, dat Kanousky het huis moest verlaten of dat zij ergens anders werk zouden zoeken. De meester, die te veel gaf en dacht om zijn wereldse zaken om in zo'n situatie billijk te handelen, zei Kanousky dat hij weg moest gaan en dat dit het gevolg was van het besluit dat al zijn knechten genomen hadden. Hij trachtte de jongen te troosten met mooie woorden en gaf hem wat geld; na enkele dagen verliet de jonge Indiaan zijn dienst. De man, die bij tijden zich als zijn vriend had geopenbaard, nam ook hartelijk afscheid van hem.

Voordat hij wegging, smeekte hij God in tegenwoordigheid van zijn meester, hem en zijn hele huisgezin te willen zegenen, verklaarde dat hij hen allen in vrede en liefde verliet en hoopte dat ook zij met dezelfde gedachten van hem zouden scheiden. Zijn goedwilligheid bewijzend, gaf hij hen allen de hand voordat hij wegging. De knechten waren verwonderd en beschaamd zoals hij zich gedroeg, er waren zelfs enkele onder hen die berouw hadden toen zij Kanousky met zijn bundel kleren zagen vertrekken. Hun trots liet echter niet toe hun gevoelens uit te drukken, zo scheidden zij en Kanousky om elkaar in deze wereld waarschijnlijk nooit meer te ontmoeten.

Toen de jongeman, hij had nu de leeftijd van zeventien jaren bereikt, wegging, was hij onrustig; toen hij op een kleine afstand van het huis was, keerde hij zich om en wierp er voor de laatste maal een blik op. Toen hij ernaar keek, kwamen de tranen in zijn ogen en liepen overvloedig over zijn gezicht, terwijl hij uitriep: "Ach, arme Kanousky, een paar jaar geleden heb je je liefhebbende moeder verloren, nu heb je al je vrienden verloren". Tranen beletten hem enkele ogenblikken iets te uiten. Toen hij weer spreken kon, hervatte hij: "Nee Kanousky, je hebt niet alle vrienden verloren; je hebt je beste Vriend, Jezus nog. Beminde Zaligmaker! Hij is altijd bij je. En je hebt ook je Bijbel". Terwijl hij dit zei, pakte hij het Bijbelje uit zijn zak en kuste het. Toen drukte hij het aan zijn hart en voegde er aan toe: "Beter voor mij dan een hele wereld. Wel, God zegene mijn

massa, Jozef en al de andere knechten; zij zijn meer vriendelijk dan onvriendelijk voor mij geweest".

Lezer! Ziet u de geest en de geaardheid van deze jongeman? Hij dacht meer om de vriendelijkheid dan om de kwaadwilligheid die men hem had bewezen.

Kanousky liep voort, hij twijfelde niet dat God voor hem zou zorgen. Hij had al een grote afstand afgelegd op de weg die naar de stad liep en was besloten daar werk te zoeken. De nacht naderde, dus keek hij uit naar een geschikte plaats om te rusten. Op een afstand van een halve mijl zag hij enige bomen, ging daar heen en besloot daar de nacht door te brengen. Toen hij daar aankwam, las hij dat gedeelte uit de Bijbel, waarin een verslag gegeven wordt van Jakob's wegtrekken van het huis van zijn vader en hoe hij de aarde tot zijn bed en een steen voor zijn kussen had.

Het was voor Kanousky geen groot ongemak om in de open lucht te slapen, omdat hij het vaker had gedaan, vooral toen hij nog een kind was. "Wel", zei de eenzame jongeman, "God heeft voor Jakob gezorgd, Hij zal ook voor mij zorgen; dus ga ik hier maar liggen". Hij nam wat eten uit zijn kleine zak en toen hij gegeten had boog hij zijn knieën, God dankende voor al Zijn weldaden hem bewezen, ook bad hij voor de vergeving van zijn zonden. Hierna gaf hij zichzelf over aan de goddelijke bewaring. Hij ging liggen en viel spoedig in slaap en werd niet eerder wakker dan door het gezang van de vogels dat aankondigde dat de zon haar dagelijks werk begonnen had tot lof en eer van haar grote Schepper.

Hij stond op en dankte God voor Zijn gena-

dige bescherming en smeekte Hem met hem te willen zijn die dag; hem te besturen en leiden tot een christelijk persoon in de stad waar hij naar toe ging. Terwijl hij voortging at hij zijn brood met dankbaarheid en twijfelde geen moment of het hem zou lukken werk te krijgen.

ZIET U ER GEEN GAT MEER IN?

Behalve de rustgevendende en kalmerende werking van onze plantaardige zenuwtabletjes, versterken zij ook het zenuwgestel. Ook bij langdurig gebruik geen gewenning! Kuur voor een maand f 20,-.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5, 2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312882/324606.
Postgiro 190609.

U bent hartelijk welkom in ons gezellige pension op de Veluwe: huiselijke en toch vakkundige volledige verzorging met als prima bekend staande keuken; geen radio en t.v.; zondag eerb., we hebben geen hinderlijke muziek; wel een fijn tweeklaviers orgel enz.

Het gehele jaar geopend.

HOTEL - PENSION

'IRENE'

Fam. Bostelaar
ELSPEET

tel. 05779 - 1236

Wel eens op TEXEL geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en... rust.

U kunt op 'DE VERRASSING' gebruik maken van

volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan. Tel. 02223-661 of 391.

ZENDINGS DAG

In de Gereformeerde kerk te Elburg, Vrijheidsstraat 1.

Uitgaande van de Chr. Geref. Kerk

D.V. 23 JULI A.S.

Aanvang 10.30 uur.

Spreekers: Ds. H.C. v.d. Ent (opening), Ds. A. v.d. Weerd van Urk.

Pauze tot 2 uur.

Spreekers: Ds. A. van Heteren van Werken-dam, Ds. J.C. van Ravenswaaij van Ermelo voor de Spaans Evang. Zending. Ds. M.C. Tanis van Sliedrecht.

Koffie, broodjes en frisdrank verkrijgbaar ten bate van de zending.

Ook is er een boekentafel aanwezig.

STANDVASTIG

Deze driemaandelijke periodiek van de **GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING** informeert u regelmatig en uitvoerig over alles wat met het vertalen van de Bijbel en de daarop gegronde Belijdenisgeschriften te maken heeft.

Vraag nog vandaag (portvrij) een gratis proefnummer aan.

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

KERKBOW OOSTKAPELLE

De kerkeraad der Ger. Gem. Oostkapelle vraagt

GELD TER LEEN OP SCHULDBEKENTENIS

voor financiering nieuw te bouwen kerk. De kerk moet ruim opgesteld worden in verband met het vele kerkbezoek in de zomermaanden, en daardoor ook meerdere kosten met zich meebrengt.

Wij vragen om uw hulp, en houden ons aanbevelelijk voor giften, leningen met en zonder rente. Na ontvangst van het bedrag wordt u direct de schuldbekentenis toegezonden.

Ons gironummer 3442977 en ons banknummer 650647513, Ned. Middenstandsspaarbank Diemen, agentschap Oostkapelle. Beide nummers t.n.v. Bouwfonds Ger. Gem. Oostkapelle.

Graag geven wij u inlichtingen. Telefoon 01188 - 1955.

DE PENNINGMEESTER,
P. DE VISSER,
Oude Domburgseweg 4,
OOSTKAPELLE.

WOUTERSWOUDE

(Gem. Dantumadeel)

Het Bestuur van de Vereniging voor Christelijke Nationaal Schoolonderwijs te Driesum, Wouterswoude en Dantumawoude vraagt m.i.v. D.V. 1 sept. of z.s.m. daarna een

GROEPSLEERKRACHT

- voor 27 uur
- voor groep 5/6
- bij voorkeur ervaring
- zich ook na schooltijd in wil voor de opbouw van onze school
- bij het zoeken naar huisvesting wordt medewerking verleend
- bij voorkeur Ned. Herv. op G.G. of Chr. Ger.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij het Christelijke onderwijs uit overtuiging willen dienen en kerkelijk meelevend zijn.

Inlichtingen worden graag verstrekt door dhr. J. de Groot (dir.) tel. 05111-4237 en/of dhr. H.L. van der Meulen (voorz.), tel. 05111-1048.

Sollicitaties dienen uiterlijk 19 juli in het bezit te zijn van de secretaris dhr. D. Bosgraaf, Voorweg 19, 9114 RA Driesum.

STICHTING
„REFORMATORISCHE
HULPAKTIE
WOORD & DAAD

**WOORD
& DAAD**

Tel. 01830 - 24288
Postbus 560
4200 AN Gorinchem
Postbank 30.20.900
ABN 50.98.11.566
m.v.v. Kinderbijbels

De Efeziërs verbranden de toverboeken.
Los Efesios quemaron los libros de magia.

NUEVO TESTAMENTO

HISTORIA BIBLICA PARA LA JUVENTUD

por
J. VREUGDENHIL

In Guatemala hebben 4.000 kinderen een

KINDERBIJBEL

nodig. Deze kost f 22,- per ex. Ieder kind een Bijbel in een betrouwbare vertaling.

Daar gaan we samen voor zorgen.